

ΙΣΤΟΡΙΑ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
(ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ)

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από την ιστορική πηγή που σας δίνεται να απαντήσετε στις ακόλουθες ερωτήσεις:

α. να αναφερθείτε στις συνθήκες εκδήλωσης και τις οικονομικές συνέπειες της διεθνούς οικονομικής κρίσης (1929-1932)

(μονάδες 12)

β. να αναφερθείτε στις συνθήκες που συνέβαλαν στην άνοδο και την κυριαρχία του Εθνικοσοσιαλιστικού Κόμματος του Αδόλφου Χίτλερ στο πολιτικό σκηνικό της Γερμανίας μετά την εκδήλωση της διεθνούς οικονομικής κρίσης,

(μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Το καίριο πλήγμα προήλθε από την κατάρρευση του χρηματιστηρίου (ενν. της Νέας Υόρκης) τον Οκτώβριο του 1929. Οι εντολές πωλήσεων, που διογκώθηκαν απότομα στις 22 του μήνα, πήραν τη μορφή χιονοστιβάδας στη συνεδρίαση της 24^{ης} Οκτωβρίου. Αυτή ήταν η «Μαύρη Πέμπτη», κατά την οποία 12 εκατομμύρια μετοχές έπεσαν στην αγορά χωρίς να βρουν αγοραστή. Όλοι δοκιμάζουν να ξεφορτωθούν τους τίτλους τους μια ώρα αρχύτερα, και οι τιμές πέφτουν κατακόρυφα. Πάμπολλες τράπεζες που είχαν επενδύσει τις καταθέσεις των πελατών τους σε μετοχές οδηγούνται σε χρεοκοπία [...]. Τρεις μήνες μετά το κραχ της Γουόλ Στριτ (το χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης) η παραγωγή αυτοκινήτων έχει κιόλας μειωθεί στο μισό, παρασύροντας τις βιομηχανίες εξαρτημάτων, ελαστικών και πετρελαίου [...].

S.Bernstein & P. Milza, *Ιστορία της Ευρώπης*, τ.3, μτφρ. Μ.Κοκολάκης, Αθήνα, 1997, εκδ. Αλεξάνδρεια, σσ. 67-68.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Η κρίση θα μετατρέψει το NSDAP (Εθνικοσοσιαλιστικό Γερμανικό Εργατικό Κόμμα) σε πολιτικό παράγοντα πρώτου μεγέθους. Αντλώντας τα μέλη του (2000.000 το 1930) και τους ψηφοφόρους του από τα κοινωνικά εκείνα στρώματα που είχαν περισσότερο θιγεί, θα βρει οπαδούς ανάμεσα στους χωρικούς που πλήττονται από την κάμψη των αγροτικών εξαγωγών, στους μικροαστούς και μεσοαστούς που απειλούνται με προλεταριοποίηση και φοβούνται την επαναστατική απειλή, στους ανέργους και τους περιθωριακούς που βρίσκουν στις ναζιστικές οργανώσεις προσωρινή διέξοδο στην αθλιότητά τους, στους νέους επίσης που βλέπουν σκοτεινό το μέλλον τους και αρπάζονται στην απελπισία τους από τη δημαγωγία του Χίτλερ. [...] Μπροστά σε μια τόσο ετερόκλητη εκλογική πελατεία, στην οποία ο υποψήφιος δικτάτορας υπόσχεται τα αντιφατικότερα πράγματα, η ναζιστική προπαγάνδα κάνει θαύματα. Στις εκλογές του Σεπτεμβρίου του 1930 το NSADP (Εθνικοσοσιαλιστικό Κόμμα) αποσπά 6.400.000 ψήφους και 107 βουλευτές. Στις προεδρικές εκλογές του Απριλίου 1932 ο Χίτλερ [...] παίρνει στον πρώτο γύρο το 36% των έγκυρων ψήφων, αφήνοντας εμβρόντητους τους πάντες [...]. Στο εξής το ναζιστικό κόμμα αποτελεί τη σπουδαιότερη πολιτική δύναμη της χώρας [...].

S.Bernstein & P. Milza, *Ιστορία της Ευρώπης*, τ.3, μτφρ. Μ.Κοκολάκης, Αθήνα, 1997, εκδ. Αλεξάνδρεια, σσ. 77-78.